

MEGHÍVÓ

A BUDAPESTI CORVINUS EGYETEM

KERTÉSZETTUDOMÁNYI

DOKTORI ISKOLÁJA

meghívja Önt

Salamon Pál

„NÖVÉNYEK ÉS VÍRUSOK KAPCSOLATAI A PAPRIKA (*CAPSICUM*)-TOBAMOVÍRUS
PATOSZISZTÉMÁKBAN”

című PhD doktori értekezésének

2006. december 19-én de. 10.00 órakor

tartandó nyilvános vitájára.

Témavezető: Velich István, DSc

Helyszín: Budapesti Corvinus Egyetem,

1118 Bp., Villányi út 35-43. „K” épület III. em., KLUBTEREM

A BÍRÁLÓ BIZOTTSÁG ÖSSZETÉTELE:

Elnöke:

Balázs Sándor, MHAS

Tagjai:

Rimóczi Imre, DSc

Pedryc Andrzej, CSc

Glits Márton, CSc

Lukács Noémi, CSc

Opponensek:

Burgyán József, DSc

Bisztray György, CSc

Titkár: Pedryc Andrzej, CSc

Az értekezés megtekinthető

a Budapesti Corvinus Egyetem Entz Ferenc Könyvtárában

(Budapest, XI., Villányi út 35-43. K. ép. I. em.),

elektronikus változata a <http://www.lib.uni-corvinus.hu> címen

Felhívjuk az olvasók figyelmét, hogy az értekezés szerzői jogvédelem alatt áll. A védésig, illetve az elfogadásig nem hivatkozható, és csak a doktori eljárás érdekében olvasható.

***A nyilvános vitában minden jelenlévő részt vehet
és írásban előzetesen is észrevételt tehet***

***Dr. Papp János sk
egyetemi tanár
Doktori Iskola Vezetője***

SALAMON PÁL

Termesztett ebszőlőcsucsról (*Solanum dulcamara*) és paprikától (*Capsicum annuum*) származó tobamovírus izolátumokat patológiai, szerológiai tulajdonságaik, valamint a virionok elektroforetikus mobilitása alapján egymással és a *Tobamovirus* nemzetség ismert fajainak izolátumaival hasonlítottunk össze. Megállapítottuk, hogy a *S. dulcamara*-ról származó Sd1 valamint a paprikáról elkülönített LB, XII és XM izolátumok azonos, és a *Tobamovirus* nemzetségen belül elkülönülő vírusfajhoz tartoznak. Kimutattuk, hogy a vírus elterjedt a Felső-Tisza ártereinek vad *S. dulcamara* populációin. Az új vírust, természetes gazdanövényére és az általa okozott jellegzetes tünetekre utalva ebszőlőcsucor sárga foltosság vírusnak (Dulcamara yellow fleck vírus, DYFV) neveztük el. Megállapítottuk, hogy a DYFV izolátumok a Nemzetközi Vírustaxonómiai Bizottság által *Obuda pepper virus* (ObPV) néven regisztrált vírusfajhoz sorolhatók. Rámutattunk arra, hogy az ObPV (syn.: DYFV) feltehetően endemikus tobamovírus faj a Kárpát medencében, gazdaváltással kerülhetett a paprikára, de nem vált tartósan a paprika-tobamovírus patosisztémák elemévé.

A TMV fogékony Almapaprika és az ellenálló Florida VR2 fajták keresztezésével olyan hibridet állítottunk elő, amely alapját képezte a TMV rezisztens Evita paprikafajta nemesítésének.

A Greygo paprika fajta populációiban két különböző, eltérő szintű tobamovírus rezisztenciát biztosító allélt mutattunk ki.

Megállapítottuk, hogy az L3 és L4 rezisztencia allélekre heterozigóta paprika növények a mindkét allélt külön-külön aktivizáló tobamovírus fertőzésére csak az L3 allélra jellemző fenotípusú válaszreakciót mutatják, így a növények heterozigóta genotípusa ebben az allélkombinációban virológiai tesztekkel is kimutatható.

A hazai nem nemesített gén-poolból dísznövényként hasznosítható paprikákat gyűjtöttünk és több tételen Tm1 tobamovírus rezisztencia szintet mutattunk ki.

Mesterséges fertőzési kísérletekkel megállapítottuk, hogy a paprikáról még nem izolált RMV, SHMV és ORSV lokálisan, vagy szisztemikusan fertőzi a *C. annuum* fajtákat, valamint vad paprika fajok tételeit. A paprikák többsége az SHMV és ORSV fertőzésére más tobamovírusoktól eltérő, különleges szimptomákkal reagált.